

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

30 september 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een ecologisch kenniscentrum voor Aquicultuur en Visserij

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de quotumproblematiek van onze vissersvloot

Interpellatie van de heer Frans Wymeersch tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de maatregelen van de Europese Unie inzake de hervorming van het Europees landbouwbeleid en de houding van de Vlaamse regering in de totstandkoming hiervan
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de bedreiging van Vlaamse pluimveebedrijven door de productie van zogenaamde 'waterkippen'

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Dinsdag 30 september 2003

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.33 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een ecologisch kenniscentrum voor Aquicultuur en Visserij

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de oprichting van een ecologisch kenniscentrum voor Aquicultuur en Visserij.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, onder meer uit het verslag van de bespreking van 12 juni van dit jaar aangaande de aanpassing van de begroting 2003 in deze commissie blijkt dat uw achtbare voorganger, mevrouw Dua, een ecologische kenniscentrum voor Aquicultuur en Visserij wenste op te richten.

In de wandelgangen wordt wel eens gefluisterd dat dit centrum moet dienen om een kabinetslid een vaste betrekking te geven na de volgende verkiezingen. Uiteraard spreek ik me daar niet over uit.

Minister Ludo Sannen : Ik hoop dat u zich daar van distantieert.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik spreek me daar niet over uit.

Het ecologische kenniscentrum zou een inventaris moeten maken van over de hele wereld gebruikte technieken en methodes voor duurzame visserij. Ingewijden delen me mee dat deze gegevens zon-

der problemen van het internet kunnen worden gehaald.

De gebruikte technieken zouden nader moeten worden bestudeerd op hun ecologische waarde en op de toepasbaarheid binnen de Vlaamse context. Is dit niet veeleer een taak van het departement Zeevisserij of het VLIZ ? Deze diensten hebben toch gespecialiseerd, universitair gevormd personeel in dienst ! Waarom moet dan nog een extra administratie worden opgebouwd ?

Mijnheer de minister, u zult zich ongetwijfeld herinneren dat we tijdens het parlementair jaar 2001-2002 voorstel van resolutie 971 hebben besproken betreffende de beleidsstructuren voor de visserij. Daarin stond dat in die sector al een overvloed van adviesorganen en overheidsinstellingen bestaan. Er was zelfs een – onvolledige – lijst bijgevoegd van 15 verschillende diensten. Een van de conclusies van het voorstel was dat een sanering zich opdrong.

– *De heer Roland Van Goethem treedt als voorzitter op.*

Mijnheer de minister, meent u niet dat de oprichting van een nieuw orgaan in tegenstrijd is met de resolutie die het Vlaams Parlement eenparig heeft goedgekeurd ?

Op 25 april 2003, anderhalve maand voor de bespreking van de begrotingsaanpassing in deze commissie, werd in uitvoering van de programmawet van 24 december 2002 de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling opgericht. In de programmawet werd onder andere voorzien in een fiscale hervorming van de zeevisserijsector, waarbij een gedeelte van de bedrijfsvoorheffing van de werknemers forfaitair zou worden geïnd en het ander deel door de werkgevers zou worden doorgestort naar het Zeevisserijfonds.

Vanleenhove

De middelen van het fonds zouden worden gebruikt om het sociaal statuut van de visser te betalen en om de visserijsector te begeleiden naar een duurzaam beheer. Precies in functie van die tweede doelstelling werd de VZW Stichting voor een Duurzame Visserijontwikkeling opgericht. Ze heeft nagenoeg dezelfde doelstelling als het fameuze ecologisch kenniscentrum voor Aquicultuur en Visserij. Haar taak is zelfs uitgebreider. Dat is in elk geval mijn interpretatie van het verslag van de besprekingen die hier werden gevoerd naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2003.

Mijnheer de minister, als die stichting dan toch dezelfde doelstellingen heeft, is dat ecologisch kenniscentrum dan niet totaal overbodig? Ik ken uw intenties niet. Als zo'n kenniscentrum wordt opgericht, dan moet daarvoor een pak middelen worden vrijgemaakt. Zou het niet veel beter zijn om die duizenden euro's te spenderen om de veelgeplaagde sector te helpen op een economisch leefbare wijze te overleven in plaats van weer eens een nieuwe administratie op te richten? Er zijn zo al meer ambtenaren dan reders. Is het nu de bedoeling er nog meer te creëren?

De voorzitter: Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op 23 juli 2003 heeft de administratie een projectaanvraag ontvangen voor de oprichting van het ecologisch kenniscentrum voor Aquicultuur en Visserij. Het project kadert in het plan van het Europees Structureel Fonds buiten doelstelling 1, maatregel 44, actie 3.

Een van de vele acties die hierbij voorzien zijn, is – en ik citeer: 'het inrichten van een informatiecentrum dat praktische informatie moet verzamelen en verspreiden voor rederijen, viskwekerijen en nevenbedrijven in de sector, de invoering van nieuwe technieken moet begeleiden en handelsinformatie op een gestructureerde wijze moet doorgeven aan belanghebbenden.'

Een projectvoorstel – zoals het nu is ingediend – kan volledig kaderen binnen het daarvoor voorziene steunprogramma. We kunnen enkel toejuichen dat er mensen begaan zijn met een duurzame visserij en een dergelijk project willen opstarten.

Op termijn wil dit project oplossingen uittesten om onze visserij meer duurzaam te maken. Het gaat bijvoorbeeld over de beperkingen voor het teruggooien van vis, het verminderen van de verstoring

van de mariene biotoop en de boomkorvisserij – die internationaal steeds meer onder vuur ligt.

Op lange termijn kunnen alternatieve visserijmethoden op hun ecologische waarde en hun toepasbaarheid binnen de Vlaamse context verder bestudeerd worden, en uitgetest met Vlaamse geïnteresseerden. Voor de uitvoering van dit project zal uiteraard een beroep worden gedaan op het bedrijfsleven. Aangezien dit project gehuisvest zal zijn bij het departement Zeevisserij en – als het project wordt goedgekeurd – ook door dit departement mee zal worden aangestuurd, in overleg met het VLIF en de milieubeweging, – zal zeker gespecialiseerd personeel worden aangetrokken, dat onderlegd is op het vlak van de visserij en dat universitair is geschoold. Er is helemaal geen sprake van een gepredestineerde bezetting van dit kenniscentrum.

Momenteel wordt het project herwerkt, om de wetenschappelijke inbreng te vergroten. Ik heb het project – zoals het mij in eerste instantie werd voorgelegd – niet aan de agenda van de regering toegevoegd, omdat de verbondenheid met de administratie eerst sterker moest worden uitgebouwd. Het heeft geen zin om een project op te starten dat los staat van datgene waarover we al beschikken.

Dit project loopt maar tot 2006. Het is niet de bedoeling om een nieuwe administratie op te richten; we willen een studieproject opstarten over duurzame visserij. De implementatie van het project zal door de administratie moeten gebeuren. Ik wil in geen geval een nieuw en blijvend orgaan in het leven roepen. Ik hoop dat we in het kader van een Beter Bestuurlijk Beleid de structuren nog iets meer kunnen vereenvoudigen. Het gaat om een tijdelijk initiatief, met de bedoeling duurzame visserij en mogelijke alternatieven voor visserij te onderzoeken. Het project moet in samenspraak met de administratie lopen, zodat interessante resultaten door de administratie kunnen worden opgevolgd en geïmplementeerd. Ik wil dit kenniscentrum niet voortzetten na 2006.

De heer Vanleenhove zegt dat we meer aandacht moeten besteden aan de economische tegenslagen van de sector. Als we de visserijsector in leven willen houden, moeten we op een duurzame manier met het vissen en het zeevissen omgaan. Uit de contacten van de voorbije maanden, merk ik bij de sector soms een kortzichtige benadering. Vanuit een directe inkomensbekommernis begrijp ik deze reactie, maar de vraag is of deze benadering de toekomst van de zeevisserij kan blijven garanderen.

Sannen

We moeten blijven zoeken naar meer duurzame manieren om de zeevisserij economisch leefbaar te houden op lange termijn.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Voorzitter, mijnheer de minister, u vindt in mij een medestander, wanneer u stelt dat de noodzakelijke inspanningen – om de sector economisch leefbaar te houden – gaan in de richting van een duurzame visserij. Heel wat reders en vissers beseffen dit, maar er is een groot gebrek aan informatie hierover.

Als ik de strategische doelstellingen van de VZW Stichting voor Duurzame Visserij lees, merk ik dat de doelstellingen van het kenniscentrum – zoals u het aan de regering wilt voorleggen -, hierin allemaal vervat zitten. Wat is de relatie tussen deze twee organen ?

Minister Ludo Sannen : De Stichting voor Duurzame Visserij werkt met geld van de vissers, dat ook opnieuw ter beschikking zal worden gesteld van de vissers. Het kenniscentrum wordt ingeschreven in een Europees subsidieproject. We gebruiken in dit geval Europese subsidies om onze kennis en informatie te vergroten. De Stichting voor Duurzame Visserij zal later een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de implementatie van de verworven kennis en inzichten.

Het gaat hier om een tijdelijk, door de EU gesubsidieerd, project. Het Centrum voor Duurzame Visserij brengt het geld van de vissers samen om ondersteunende maatregelen uit te werken. Dit kan een verlengstuk worden van de kennis die door middel van project kan worden verworven.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de minister, het gaat om de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling en niet om het Centrum voor Duurzame Visserij. Er is een verschil tussen een centrum en een stichting.

Deze stichting wordt grotendeels in stand gehouden door de dotaties van het Zeevissersfonds. Indien ik me niet vergis, is dit fonds destijds naar Europese richtlijnen opgericht. Ik meen dat de programmawet een verband legt tussen het Zeevissersfonds en de twee doelstellingen, namelijk de sociale doelstelling en de duurzame ontwikkeling. In het kader van de eerste doelstelling heeft de EU hiervoor middelen ter beschikking gesteld.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Vanleenhove, ik heb de indruk dat heel wat mensen zich onterecht ongerust maken. Uit uw inleiding heb ik kunnen opmaken dat er heel wat geruchten de ronde doen.

Het gaat hier om een duidelijk afgebakend terrein en om een tijdelijk, in samenwerking met de administratie uitgewerkt, project. Dit is tevens de reden waarom dit punt nog niet is geagendeerd. Aangezien ik geen nieuwe structuren naast de bestaande structuren wil creëren, heb ik het niet geagendeerd. Dit is een tijdelijk project. Indien we dit project nadien willen voortzetten, moet het in structuren worden ingebed. Dat is de reden waarom de administratie nu al bij de zaak wordt betrokken. Het voorstel wordt momenteel in dit verband bijgestuurd

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik hoop dat een hechte relatie met de administratie tot stand kan worden gebracht. Deze relatie zou immers tot een kruisbestuiving kunnen leiden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de quotumproblematiek van onze vissersvloot

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de quotumproblematiek van onze vissersvloot.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, de daarnet al aangehaalde leefbaarheid van de visserijsector word bedreigd. Iedereen die de sector kent, weet dat de vissers niet op rozen zitten en dat elke dag nieuwe vragen oproept.

Vorig jaar is in de EU in totaal 7 miljoen ton vis aangevoerd. België heeft slechts 25.143 ton van dit geheel voor zijn rekening genomen. Dit betekent dat onze vissersvloot slechts instond voor een tweehonderdtachtigste van de totale visaanvoer in de EU.

Vanleenhove

Gewezen minister van Landbouw, de heer Bourgeois, heeft destijds bij de Europese instanties een minimum vitalis oftewel leefbaarheidsgarantie voor onze vloot verkregen. De visserijsector is steeds meer van mening dat de minister van Landbouw een gelijkaardig minimum vitalis voor de visaanvoer van onze vloot zou moeten bepleiten.

Een land dat slechts een tweehonderdtachtigste van de totale visaanvoer vertegenwoordigt, kan de visserijbestanden immers niet beïnvloeden. Ik besef uiteraard dat dit argument niet tot in het absurde kan worden doorgetrokken. Dit zou in tegenspraak zijn met de duurzame visserijontwikkeling die in het kader van de vorige vraag ter sprake is gekomen. We moeten evenwel rekening houden met de leefbaarheid van onze visserijsector. Een quotum dat slechts een tweehonderdtachtigste van de totale visaanvoer vertegenwoordigt, brengt deze leefbaarheid in het gedrang.

Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u treffen om te vermijden dat onze visserijvloot bij gebrek aan leefbare quota volledig zal verdwijnen? Indien dit zou gebeuren, zouden enkel een paar, hoofdzakelijk op garnalen vissende, kustvissers overblijven. Op die manier zou ons land nog afhankelijker worden van de invoer van vis, die nu reeds tienmaal de eigen aanvoer vertegenwoordigt. Momenteel voeren we 25.143 ton aan en voeren we 235.000 ton in.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, hoewel de bekommernis van de vraagsteller me enigszins ontroert, wil ik er toch even op wijzen dat deze vraag een dubbele bodem heeft. Ik kan evenwel goed begrijpen waarom de heer Vanleenhove deze vraag stelt.

Ik zou eerst even op de gehanteerde cijfergegevens willen ingaan. Deze cijfers moeten toch enigszins worden gecorrigeerd. De totale productie aan visserijproducten van de vijftien lidstaten van de EU bedroeg in 2002 7 miljoen ton. Deze productie is van alle zeegebieden afkomstig. De Belgische vloot is evenwel enkel in het noordoostelijk gedeelte van de Atlantische Oceaan actief. Bovendien omvat de aangehaalde hoeveelheid de producten die door de industriële visserij zijn aangevoerd en de aquacultuurproducten.

De aanvoer van de Belgische vissersvloot bedraagt amper 1 percent van de volledige hoeveelheid aan

land gebrachte visserijproducten. Aangezien de Belgische aanvoer vooral uit edele visserijproducten bestaat, heeft de aangevoerde hoeveelheid van 1 percent eigenlijk een aanvoerwaarde van 3 percent. Dit neemt niet weg dat de aanvoer van de Belgische vissers een miniem aandeel vormt in de totale aanvoer van alle vloten van de Europese Unie. Toch lijkt een pleidooi voor een minimum vitalis van visaanvoer niet haalbaar. Zoals al is uiteengezet in het antwoord op uw vraag nummer 242 had het destijds behaalde minimum vitalis betrekking op een bevestiging van de capaciteitsdoelstellingen, uitgedrukt in motorvermogen en tonnage. Met dat minimum vitalis werden de rechten van de andere lidstaten geschonden noch beperkt.

Een minimum vitalis van visaanvoer daarentegen zou de verworven rechten van andere lidstaten aantasten. De relatieve stabiliteit en de daaraan verbonden verdeelsleutels voor de quotaverdeling tussen de lidstaten zijn vastgelegd in 1983. Ze zijn de voorbije 20 jaar niet veranderd. Het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid voor de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2012 behoudt deze verdeelsleutels.

De voornaamste oorzaken van de zwakke bedrijfsresultaten zijn het gevolg van elementen die de sector zelf niet in de hand heeft, namelijk de energieprijzen en de hoogte van de quota. Het is bijgevolg niet eenvoudig om als overheid in te grijpen, want de Europese Commissie verbiedt het verlenen van uitbatingsteun.

Opdat de sector zich op lange termijn zou kunnen handhaven, willen we met een project duurzame en ecologische visserij nagaan welke alternatieven we kunnen aanbieden. Zo kan er bijvoorbeeld worden onderzocht in hoeverre er ook kan worden gevist op vissoorten die niet quotagebonden zijn of hoe brandstofbesparende maatregelen kunnen worden getroffen. Verder moet worden onderzocht of een vaartdagenbeperking niet zal leiden tot een belangrijke energiebesparing en een vermindering van de verplichte teruggooi. Ingevolge de opgelegde dagplafonds worden de vissers gedwongen om een relatief groot aantal dagen op zee te vertoeven. Om voldoende vis aan wal te zetten, moeten ze immers veel dagen op kleine quota jagen. Een vermindering van het aantal vaartdagen zou een grote stimulans zijn om de toegestane quota in minder zeedagen op te vissen, zodat onder meer op de brandstofkosten kan worden bespaard.

Ik besluit. We kunnen moeilijk een minimum vitalis bepleiten, want dat zou verstrekkende gevolgen kunnen hebben. Stel u eens even voor dat er een

Sannen

precedent wordt geschapen en dat landen als Luxemburg en Cyprus voor andere materies dezelfde uitzonderingen vragen, met het argument dat ze slechts een fractie van het geheel uitmaken. Het wezen van de Europese Unie zelf zou al vlug op de helling komen te staan.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord. Ik heb begrip voor zijn argumentatie, en voor het feit dat hij geen hoop wekt bij de sector die toch met andere verwachtingen leeft.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Frans Wymeersch tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de maatregelen van de Europese Unie inzake de hervorming van het Europees landbouwbeleid en de houding van de Vlaamse regering in de totstandkoming hiervan

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Wymeersch tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de maatregelen van de Europese Unie inzake de hervorming van het Europees landbouwbeleid en de houding van de Vlaamse regering in de totstandkoming hiervan.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb dit interpellatieverzoek precies drie maanden geleden ingediend. Dat ik pas vandaag mijn interpellatie kan houden, getuigt van de snelheid waarmee het parlement kort op bal speelt. Dit heeft het nadeel dat we de politieke actualiteit niet op de voet volgen, maar het heeft echter wel het voordeel dat we vandaag de beslissingen die eind juni op Europees niveau zijn genomen, goed kunnen beoordelen. Het is ook een voordeel dat we nu de afloop kennen van de vergadering van de WHO in Cancun, want dat is van belang voor de Europese landbouwhervormingen.

Al op 18 maart interpelleerde ik minister Dua over de ophanden zijnde Europese landbouwhervormingen. In een zeer uitgebreid antwoord verwoordde de minister haar bemerkingen en bezwaren tegen deze plannen, en sprak ze haar voornemen uit daartegen actie te ondernemen. Drie maanden geleden zijn we dan geconfronteerd met een Europese beslissing die wellicht iets beter uitvalt dan we in maart hadden verwacht, maar toch op een aantal cruciale punten beneden de verwachtingen van de Vlaamse landbouwsector blijft. Een aantal maatregelen zullen zelfs nefaste gevolgen hebben.

In maart uitten we onze twijfels over het principe van de ont koppeling zelf. Toen zei ik in mijn interpellatie : 'Een loskoppeling betekent dat een landbouwer bijvoorbeeld zijn zoogkoeienpremie zal krijgen, maar niet verder verplicht is nog runderen te houden. Hij kan zijn graanpremie behouden, maar niet nog langer worden verplicht graan of maïs te telen, enzovoort. In theorie is dat allemaal niet slecht, ware het niet dat het moeilijk is om van de ene dag op de andere van bedrijfstak te veranderen, en ware het niet dat bijna alle landbouwers vrijwel op dezelfde manier reageren of zullen reageren. Als morgen bijvoorbeeld de aardappelen goed van prijs zijn, zal het jaar daarop iedereen aardappelen telen, met de gekende gevolgen.'

Bedrijven die zich tot nu toe bezig hielden met niet-premiegerechtigde gewassen voelden zich toen, en ook nu nog, terecht bedreigd omdat de graanboeren van weleer ook andere gewassen zullen kunnen telen. De druk op de niet-premiegerechtigde marktsectoren kan zo groot worden dat de prijzen in elkaar zakken, waardoor misschien wel een veelvoud van de bedrijfspremie verloren zal gaan. Daarnaast is er ook nog de problematiek van de gepensioneerde boeren, die nog altijd de volledige premie of een deel ervan zullen kunnen ontvangen.

Toenmalig minister Dua heeft me onder andere op dat vlak gelijk gegeven. Ze stelde dat de landbouwer nog andere gewassen zal kunnen telen. Dit hield volgens haar wel het risico in dat bijvoorbeeld een Vlaamse boer die nu nog graan verbouwt, dat niet meer zal willen doen. Hij heeft immers zijn premie op zak. Hij kan overstappen op de vrijemarktgewassen, waardoor de fluctuaties in de markt nog verder zullen toenemen. Ze bevestigde dus mijn stelling. Ze stelde bovendien dat dit een van de aspecten was die door de studiediensten berekend en bekeken werden. Ook zij waren tot dezelfde conclusie gekomen. De twijfels die we hierover hebben geuit in maart, blijven bestaan.

Wymeersch

We hadden ook onze twijfels over de referentieperiode 2000-2001-2002. In die periode werd Vlaanderen toch geconfronteerd met de nasleep van de dioxinecrisis en de mond-en-klauwzeerepidemie. Voor Vlaanderen was dit een onterechte referentieperiode. We hadden liever gezien dat die was opgeschoven. Toenmalig minister Dua antwoordde hierop dat die periode wellicht zou afhangen van het in werking treden van de Europese richtlijn. Die periode blijft echter behouden. Daarenboven kwam dit voor heel wat jonge landbouwers onverwacht. Ze hebben niet de nodige maatregelen kunnen nemen. Mijnheer de minister, uw voorganger ging ermee akkoord om hierover nieuwe discussies te voeren. Dit heeft echter niet tot resultaten geleid.

Daarnaast hadden we onze bedenkingen over een bepaald bedrijfsadviseringssysteem dat door Europa zou worden opgelegd aan de Europese, en dus ook Vlaamse landbouwers. Uw voorganger was daar niet gelukkig mee. Ze relativeerde echter onmiddellijk de zaak. Ze zei dat heel wat andere lidstaten hiermee problemen hadden en dat daarover nog discussies moesten worden gevoerd. Vandaag zien we dat dit systeem behouden werd, met alle kosten en problemen van dien.

De Europese Raad heeft wel naar tussenoplossingen gezocht. Er werden uitzonderingen en uitzonderingen op de uitzonderingen bedacht. Onze conclusie was dat we evolueren naar een soort 'hernationaliseren' van bepaalde deelsectoren van de land- en tuinbouwsector. Dit kan absoluut niet de bedoeling zijn. Het gaat in tegen de idee van een algemene Europese eenmaking en van een eenge maakte landbouwpolitiek. We stellen ons daarbij vragen. We zullen opnieuw worden geconfronteerd met een politiek 'à la tête du client'

De subsidiëringplafonds van maart 2003 waren bepaald op 5.000 euro. Wij vonden dat bedrag veel te laag voor de Vlaamse landbouwsector. Ook toenmalig minister Dua heeft daarover haar twijfels geuit. Het bedrag bleef echter behouden. In haar antwoord zei mevrouw Dua dat 'die 5.000 euro per jaar aan steun niet veel is. België, zowel Vlaanderen als Wallonië, heeft in Europa steeds gezegd dat dit onaanvaardbaar is. Immers, 30 tot 40 percent van onze landbouwers situeert zich boven dat plafond. We hebben altijd gevraagd dat plafond hoger te leggen, zodat de besparingen zich enkel voor een beperkter aantal bedrijven laten gevoelen.'

Er werden een aantal compenserende maatregelen genomen, zoals het 'hernationaliseren' van onze landbouwsector. Ik had al in het begin van dit jaar aangedrongen op maatregelen. Voormalig minister Dua zei dat de administratie reeds de opdracht had gekregen om uit te dokteren wat de voorgenomen beslissingen voor de sector zouden inhouden en welke compenserende maatregelen we eventueel zouden kunnen of mogen nemen.

Mijnheer de minister, hiermee heb ik in het kort het probleem geschetst. Daarnaast wens ik het ook nog even te hebben over de mislukking van de besprekingen van de WHO. De hervormingen die commissaris Fischler had voorgesteld, gingen immers de confrontatie vooraf met de rest van de wereld. Hij meende dat Europa zijn goede wil moest tonen. We doen dat nogal dikwijls. De Verenigde Staten pakken daarentegen uit met een eigen, en niet altijd gezonde, landbouwpolitiek. De VS zien nogal vaak de splinter in het Europese oog, maar missen dikwijls de balk in het eigen oog.

In de VS is de landbouwsubsiëringpolitiek gericht op een directe inkomstensteun, gebaseerd op de productie uit het verleden. Daarnaast is er de mogelijkheid tot het afsluiten van leningen met terugbetaling op basis van de marktprijs als die lager uitvalt dan de richtprijs. Ten slotte is er een gegarandeerd inkomen bij lage prijzen ten gevolge van klimatologische omstandigheden.

De VS voeren dus duidelijk een dubbele politiek. Enerzijds zijn ze vurige pleitbezorgers van de vrije markteconomie, anderzijds blijven ze een pakket directe steunmaatregelen behouden ten voordele van de eigen landbouwers.

De confrontatie in Cancún is mislukt. De vraag is dan ook of het loskoppelen van premie en productie en alle hervormingen in Europa uiteindelijk wel nodig waren. Moeten we wel rouwig zijn om het mislukken van de conferentie van de WHO? Ik vind van niet. Anderen vinden dat het afsluiten van een slechte overeenkomst wellicht beter was geweest dan helemaal geen akkoord. Ik zal die discussie hier niet voeren.

De algemene liberalisering en globalisering is voor de wereldhandel steeds in het voordeel van de groten en is zeker geen goede zaak, om het zacht uit te drukken, voor de gezinslandbouw, de hoeksteen van onze eigen, Vlaamse landbouwsector. Het is gevaarlijk voor de landbouwbevolking en gevaarlijk voor een veilige voedselvoorziening. Vaak is ze in strijd met heel wat voedselveiligheidsprogramma's.

Wymeersch

De liberalisering leidt tot een zeer gemakkelijke import van voedselonveilige producten. Dit staat haaks op de strenggecontroleerde Europese producten. Liberalisering kan – volgens mij – enkel als de marktprijzen verbeteren en een verder doorgedreven productiebeheersing wordt doorgevoerd. Een waardig inkomen voor alle boeren – niet enkel in Vlaanderen, maar in heel Europa en heel de wereld – moet hierbij voorop staan. De eigen voedselvoorziening in de onderscheiden regio's is ook een belangrijk element.

De afschaffing van de exportsubsidies kan alleen als ze de landbouw in de ontwikkelingslanden verstoren, bijvoorbeeld door het gebruik van dumpingprijzen door exportrestituties.

Na deze bedenkingen over het debacle van Cancún kom ik, mijnheer de minister, tot mijn vragen.

Met welke argumenten heeft de federale minister de Vlaamse landbouwbelangen verdedigd in Luxemburg? Zijn er specifieke maatregelen vooropgesteld voor jonge landbouwers? Het is immers vooral dit segment van de Vlaamse landbouw dat zwaar getroffen wordt.

Waarom werd de referentieperiode 2000 – 2002 aangehouden? Wat heeft de minister gedaan om deze periode te verlengen of te verschuiven?

Heeft de minister in de mogelijkheid voorzien om compenserende maatregelen te nemen? Is er hierover – specifiek voor jonge landbouwers – al duidelijkheid?

Als gevolg van de nieuwe hervormingen zullen er ongetwijfeld spanningen ontstaan tussen de premiebedrijven en de niet-premiebedrijven. Hoe zal de minister – en ik verwijs ook naar de studie die de administratie dit voorjaar heeft uitgevoerd – dit voorkomen?

Kunnen de hervormingen teruggeschroefd worden of – na het mislukken van Cancún – opnieuw ter discussie gesteld worden in Europa? Zal de Vlaamse regering hiervoor een initiatief nemen? Zal de Vlaamse regering de Europese maatregelen opnieuw op de onderhandelingstafel brengen?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst antwoorden op de concrete vragen van de heer Wymeersch, om daarna even in

te gaan op de beschouwingen over de conferentie in Cancún.

Aangezien de vragen van de heer Wymeersch zowel betrekking hebben op de procedure van de besluitvorming van het interregionaal overleg met Wallonië, als op het eindresultaat dat bereikt werd in Luxemburg, zal ik mijn antwoord in drie stukken opdelen : wat was voor de Vlaamse boer belangrijk ; hoe werd deze zienswijze vertolkt in het Belgisch standpunt ; wat is het uiteindelijke resultaat dat is bereikt.

Vanuit Vlaanderen hadden we enkele belangrijke strijdpunten : bij de loskoppeling van de akkerbouwpremie wilden we concurrentievervalsing met de niet-premiesectoren 'aardappelen' en 'groenten en fruit' vermijden ; we wilden ook minimaal het behoud van de franchisedrempel – wat in het begin niet vanzelfsprekend was voor de commissie –, maar liefst een verhoging en het instellen van bedrijfsplafonds ; voor de zuivelsector wilden we een behoud van de regeling van de melkquota, een beperking van de prijsdalingen en – als er toch prijsdalingen zijn – maximale compensaties ; voor de overdracht van de middelen van 'pijler 1' naar 'pijler 2' wilden we dat het bedrag dat we in 'pijler 1' verliezen zoveel mogelijk gerecupereerd wordt in 'pijler 2'.

Het eerste, derde en vierde punt stonden niet in het voorstel van de Europese Commissie. Het behoud van de melkquota lag onder vuur van de grote lidstaten, die liever een lineaire degressie zouden toepassen.

Na interregionaal overleg werden deze vier eisen opgenomen in het Belgisch standpunt. Wallonië drong aan op het behoud van de koppeling van de dierenpremies. Aangezien een gedeeltelijke koppeling aan te bevelen is voor het beheer van de productie, werd ook deze eis opgenomen in het Belgische standpunt.

Dit is de houding die België – zoals verwoord door mevrouw Neyts – heeft aangenomen in Luxemburg.

Ik heb het gevoel dat de regionalisering België niet mondiger maakt in Europa. Dat is op alle terreinen het geval. Ik ben nu Belgisch woordvoerder voor milieu en stel vast dat we niet mondiger worden, want zonder gemeenschappelijk standpunt mag er niets gezegd worden. Over dit probleem moeten we toch eens nadenken, want het is zo voor landbouw en voor veel andere domeinen.

Sannen

Uit het eindresultaat blijkt dat onze eisen goed verdedigd werden, maar ik kan me voorstellen dat de interpretatie van de heer Wymeersch niet dezelfde is.

Er is sprake van een gedeeltelijke ontkoppeling in plaats van een volledige ontkoppeling. Voor de akkerbouwpremies kan 25 procent van de steun gekoppeld blijven. In het kader van de bedrijfstoeslagregeling kunnen geen premies ontvangen worden voor gronden waarop groenten, fruit, consumptieaardappelen en zaaizaad worden geteeld. Misschien ontstaat hierdoor wel een concurrentiestrijd, maar het zal een eerlijke concurrentie zijn, zonder bedrijfstoeslag wanneer de akkers worden gebruikt voor de teelt van groenten, fruit of consumptieaardappelen. Dit is een eerste bekommernis die is weggewerkt.

Voor de ontkoppeling van dierenpremies blijven voor de lidstaten een aantal keuzes mogelijk. Voor schapen mag tot 50 procent van de huidige ooiënpremie – de aanvullende premie voor probleemgebieden inbegrepen – behouden worden. Voor runderen zijn er twee opties : ofwel 100 procent van de huidige zoogkoeienpremie én tot 40 procent van de huidige slachtpremie behouden, ofwel 100 procent van de huidige slachtpremie of tot 75 procent van de huidige speciale premie voor mannelijke runderen behouden. Daarbovenop komt de mogelijkheid om tot 10 procent aanvullende betalingen te doen, binnen het premieplafond waarover wij beschikken.

Bovendien is er een grotere flexibiliteit om per regio de toepassing uit te werken. De mogelijkheid om het nationaal plafond te verdelen onder de regio's wordt aangevuld met enkele bijkomende opties : een lidstaat mag voor akkerbouw en permanent grasland overschakelen op verschillende eenheidswaarden – dit betekent per streek in plaats van per bedrijf –, waardoor de braakverplichting ook op regionaal niveau geregeld moet worden. Een lidstaat mag – om een goede regionale toepassing te waarborgen – opteren voor een vervroegde ontkoppeling van de melkpremie, die dan ook in de regionale bedrijfstoeslag wordt opgenomen.

Met deze voorbeelden over ontkoppeling geef ik toe dat u gedeeltelijk gelijk hebt – en ik voel me daar ook niet goed bij –, als u zegt dat het gaat over het federaliseren van wat vroeger meer regionaal geregeld was. Ik weet niet of dit een goede evolutie is, maar het is een vaststelling. Deze evolutie biedt

mogelijkheden, maar er zijn ook risico's aan verbonden.

Ik wil ook even stilstaan bij de modulatie en de degressiviteit. Vanaf 2005 wordt de bedrijfstoeslag verminderd met 3 procent, stijgend tot 5 procent in 2007 en volgende jaren. Dit in plaats van 1 tot 6 procent vanaf 2006. Het huidige voorstel van de franchise blijft behouden. Bij de overschakeling van de eerste naar de tweede pijler blijft 80 procent binnen de lidstaten, de rest wordt – om de nieuwe lidstaten tegemoet te komen – verdeeld op basis van nieuwe criteria. 80 procent is geen 100 procent, maar het is toch een tegemoetkoming. Aangezien de financiering van '1A' – directe steun en marktmaatregelen – geplafonneerd is, wordt een financiële discipline ingebouwd.

Vanaf 2007 kan, zodra de marge onder 300 miljoen euro daalt, een korting op de steun worden ingevoerd. De Europese Commissie zal de Europese raad van ministers voor 31 maart 2004 een voorstel voorleggen.

De oorspronkelijke degressiviteitsmodaliteiten blijven behouden. Op dat ogenblik zal de franchise 5.000 euro bedragen. Op de helft van de korting van de steun tussen 5.000 en 50.000 euro moet worden ingeleverd. Dit voorstel moet nog verder worden uitgewerkt. De stijging moet gradueel of percentageel verlopen. Boven dit plafond moeten we tot een lineaire inkrimping komen.

Het voor ons zeer belangrijke melkquotumsysteem blijft tot in 2015 behouden. De voorstelde prijsverlagingen zijn afgezwakt en worden door de directe betalingen sterker afgezwakt dan de Europese Commissie oorspronkelijk had voorgesteld.

We hebben in dit verband een compromis goedgekeurd. We hebben het behoud van het quotum en de prijsdalingen vergeleken. We hebben voor het behoud van het quotum gekozen omdat de quota op dit ogenblik een sterkere invloed op de prijzen hebben dan de interventieprijzen zelf. Het is dan ook belangrijk dat het quotum niet wordt opgetrokken. Bovendien zijn we erin geslaagd om hogere compensaties voor de melkveehouders te verkrijgen.

Wat de plattelandsontwikkeling betreft, voorziet de gewijzigde reglementering betreffende de tweede pijler in een verhoogde investeringssteun voor jonge landbouwers. Deze bekommernis, die hier meermaals is geuit, is tijdens de besprekingen aan bod gekomen.

Sannen

Twee nieuwe hoofdstukken zijn geïntroduceerd, met name het verlenen van steun om te voldoen aan de nieuwe normen en het treffen van maatregelen betreffende de voedselkwaliteit en de steun aan kwaliteitsproducten. Deze belangrijke mogelijkheid zal in het kader van de beleidsbrief zeker nog ter sprake komen. We krijgen de kans om de kwaliteit van ons voedsel nog meer als een voor de Vlaamse landbouw ontzettend belangrijk gegeven naar voren te schuiven.

Op nationaal of regionaal niveau kunnen aanvullende betalingen worden verricht om specifieke landbouwvormen aan te moedigen die belangrijk zijn voor de bescherming of de verbetering van het milieu of voor de verbetering van de kwaliteit en de afzet. Deze bijkomende betalingen mogen maximaal 10 percent bedragen van de middelen die, rekening houdend met het nationaal plafond van de directe steun, beschikbaar zijn.

De door de Europese Commissie voorgestelde referentieperiode 2000-2002 voor de toepassing van de hervormingen is behouden. Bovendien is in een aantal maatregelen voor de zogenaamde hardheidsgevallen voorzien. De lidstaten zullen de producenten die door het in aanmerking nemen van een bepaalde referentieperiode onrechtmatig zouden worden behandeld, voldoende flexibel kunnen behandelen. Indien de referentieperiode tot dergelijke gevallen zou leiden, kunnen de lidstaten bepaalde initiatieven nemen om deze gevolgen te milderen en bij te sturen.

België en Vlaanderen hebben op heel wat punten hun slag thuisgehaald. De gedeeltelijke ont koppeling is een feit. Het uit de modulatie afkomstige geld blijft grotendeels in eigen land. De mogelijkheid om dierenpremies te koppelen blijft. De prijsdaling in de zuivelsector is afgezwakt. Het melkquotum wordt niet verhoogd. Het aantal voorwaarden voor cross-compliance is realistisch ingevuld. Hoewel we eigenlijk een stijging hadden gewild, stellen we vast dat de franchise niet daalt. Het telen van groenten, fruit en aardappelen blijft verboden op premiegronden. Indien ze op dergelijke gronden wel worden geteeld, zal de premie niet worden uitgekeerd. De mogelijkheden om overgangsproblemen op een billijke manier op te lossen, zijn verruimd. De hardheid is gemilderd. De regio's krijgen een grotere flexibiliteit om de bedrijfsstoeslag toe te passen en om bijkomende inspanningen voor jonge landbouwers te treffen.

We beschikken over de beslissingen van de Europese raad van ministers. Hoe Vlaanderen de nieuwe verordening in verband met de eerste pijler en de aangepaste verordening in verband met de tweede pijler zal invullen, vormt momenteel het onderwerp van technisch overleg tussen de administratie en de landbouworganisaties.

Ik heb de landbouworganisaties al eens uitgenodigd om dit te bespreken. Op 24 september 2003 hebben hun vertegenwoordigers mijn kabinet bezocht. Ik heb hen toen gevraagd om gezamenlijk een standpunt in te nemen of gezamenlijk te reageren op de scenario's die de administratie momenteel voorbereidt.

De administratie heeft momenteel al een vijftiental scenario's uitgewerkt. De mogelijkheden waarover we beschikken zijn zeer divers. In feite kunnen we zelfs gedeeltelijk weer tot een zekere nationalisering overgaan. Het is dan ook belangrijk dat we op Belgisch of op Vlaams niveau tot een duidelijke invulling komen.

We moeten kiezen voor goede, economisch leefbare scenario's. Tegelijkertijd moeten we de mogelijkheid behouden om accenten te leggen die belangrijk zijn voor het voortbestaan van de landbouw in Vlaanderen. Het is niet mijn bedoeling om zelf een enkel voorstel uit te werken waarop de landbouworganisaties vervolgens kunnen reageren. Ik wil de landbouworganisaties zoveel mogelijk bij de zaak betrekken.

Vorig weekend hebben de landbouworganisaties me wat meer tijd gevraagd. Vooral de grootste landbouworganisatie heeft laten weten dat ze er zelf nog niet uit is. Het spreekt vanzelf dat deze organisaties ook intern de nodige afwegingen moeten maken. Ik ben dan ook van plan hen op hun verantwoordelijkheden te wijzen. Indien ze zelf geen afwegingen maken, gewoon op een voorstel wachten en vervolgens verklaren dat de administratie met bepaalde elementen onvoldoende rekening heeft gehouden, maken ze het zichzelf natuurlijk iets te gemakkelijk. Die weg wil ik niet bewandelen. Ik wil de landbouworganisaties onmiddellijk mee responsabiliseren en betrekken bij het zoeken naar mogelijke scenario's.

Tegelijkertijd wil ik contact opnemen met de Waalse minister van Landbouw. Hoewel de regio's voor een groot gedeelte zelf voor de invulling van het beleid instaan, lijkt het me verstandig om in heel België gelijklopende scenario's uit te werken. In plaats van te onderhandelen over afgewerkte sce-

Sannen

nario's, kunnen we elkaar beter van in den beginne bij het denkproces betrekken.

Ik wil me nog niet uitspreken over data of over inwerkingtredingen. Door middel van dergelijke uitspraken zou ik in feite een voorschot nemen op een debat dat ik eerst met de andere betrokken partijen wil voeren.

Ik ben het eens met de vaststelling dat de onderhandelingen te Cancun op een grote mislukking zijn uitgedraaid. Persoonlijk ben ik van mening dat de Europese vertegenwoordigers een slechte strategie hebben aangewend. Wat landbouw betreft, heeft de EU haar lot haast onmiddellijk met dat van de VS verbonden.

Tijdens de voorbereidingen hebben we besloten dat we een landbouw willen die op een zelfvoorzienende wijze kwalitatieve producten kan leveren. We hebben tevens besloten dat dit uitgangspunt ook voor de ontwikkelingslanden positieve gevolgen zou hebben.

Ik begrijp dan ook niet waarom Europees commissaris Lamy dadelijk een verbond met de VS sluit. De ontwikkelingslanden zijn hier uiteraard onmiddellijk tegen ingegaan. De ontwikkelingslanden hebben onze intenties onvoldoende begrepen. Wij willen niet enkel in Europa een zelfvoorzienende landbouw met kwalitatieve producten uitbouwen. Wij willen de ontwikkelingslanden dat recht ook verlenen. Aangezien we ons te zeer met de VS hebben verbonden, is deze doelstelling onvoldoende tot haar recht gekomen.

Theoretisch gezien, hebben exportsubsidies een verstoring effect. De vraag is evenwel wanneer dit effect moet worden gemeten. We moeten hier voorzichtig mee omspringen. Indien de ontwikkelingslanden een eigen landbouw moeten kunnen ontwikkelen, moeten ze ook over een eigen markt kunnen beschikken. De landbouwsector kan zich niet ontwikkelen indien er geen inkomsten zijn. Deze inkomsten moeten niet enkel door de eigen markt worden gegenereerd. De ontwikkelingslanden moeten de kans krijgen te exporteren. Aangezien de preciaire interne markt in een ontwikkelingsland snel door externe exportsubsidies kan worden verstoord, zouden dergelijke subsidies moeten worden tegengehouden. De vraag blijft evenwel wanneer die verstoring moet worden vastgesteld.

We mogen alle ontwikkelingslanden overigens niet gelijkschakelen. We moeten een onderscheid maken. Landen als Brazilië hebben heel andere standpunten als de echt arme ontwikkelingslanden. Hun pleidooi komt de gewone boeren niet ten goede. Het gaat hen om de voordelen van grote multinationals die in dergelijke landen grote productie-eenheden hebben opgezet en zich nu als de spreekbuis van die ontwikkelingslanden opwerpen. Het gaat hier om een beperkte groep ontwikkelingslanden die voor een totaal vrije markt pleiten om zelf meer winst te kunnen maken. Voor de gewone ontwikkelingslanden zou een totaal vrije markt geen goede zaak zijn.

In die zin is het spijtig dat we, door ons lot te verbinden aan de Verenigde Staten, die idee niet hebben kunnen overbrengen. Op de informele landbouwraad in Sicilië werd door iedereen onderkend dat we een verkeerde strategie hebben ontwikkeld. Er worden nu initiatieven genomen. Er waren enkele ministers van de ontwikkelingslanden uitgenodigd. Europa tracht nu haar houding duidelijk te maken bij de ontwikkelingslanden.

Mijnheer Wymeersch, ondanks alles kunnen we niet ingaan op uw laatste vraag. Gisteren werd een landbouwraad gehouden. Over 14 dagen is er een nieuwe. Niemand is vragende partij om de zaak te heronderhandelen. Vlaanderen moet zijn pijlen daar niet op richten. We moeten ons intern goed voorbereiden zodat we onze landbouwsector over-eind kunnen houden en in het kader van mogelijke onderhandelingen in verband met de WHO de Europese houding voldoende laten doordringen bij de ontwikkelingslanden. Tot op heden hebben we helemaal niet de intentie om over het akkoord nog eens te onderhandelen.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, het is inderdaad niet zo slecht als we in maart hadden gevreesd. Mijnheer de minister, samen met u moet ik concluderen dat we evolueren naar het 'hernationaliseren' van de landbouwsector. Dit kan mogelijkheden bieden. Het verhaal dat we nu brengen, is niet af. We moeten kijken welke maatregelen op het terrein worden genomen.

Mijnheer de minister, als ik het goed heb begrepen, zal Europa een aantal maatregelen nemen, waardoor bijkomende steun kan worden gegeven aan jonge landbouwers. Ik zou wel willen weten of het gaat om een toelating van Europa om zelf steun te verlenen.

Minister Ludo Sannen : Dat zal gebeuren door Europa zelf.

De heer Frans Wymeersch : Kan Vlaanderen dan nog bijkomende steun geven ? Enkele maanden geleden hebt u gezegd dat u bovenop de Europese steun zou zorgen voor een eigen Vlaamse inbreng. Blijft u daar achter staan ?

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Wymeersch, we moeten voorzichtig zijn. Ik heb net gezegd dat we de richtlijn of het besluit van Europa nog niet hebben ontvangen. Ik kan me voorstellen dat er mogelijkheden zijn voor rechtstreekse subsidiëring vanuit Europa of dat wordt gekozen voor een 50/50-verhouding. Dat moet nog worden bepaald door Europa.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de minister, heel deze wirwar van maatregelen leidt tot een onoverzichtelijke situatie, niet alleen in Europa maar ook in Vlaanderen, zeker als we rekening houden met de Belgische context. Dit zal vooral gevolgen hebben voor de landbouwer zelf. Wij proberen daar nog een beetje wegwijs uit te raken. Degene die het op het terrein moet waarmaken, beseft echter niet altijd wat er precies aan de hand is. De maatregelen die u na ruggespraak met de landbouworganisaties zult nemen, moeten de overzichtelijkheid verzekeren. We zullen daarover discussiëren wanneer u ze voorlegt aan het parlement.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Wymeersch, door de heer De Meyer en door mevrouw Declercq werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Ludo Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de bedreiging van Vlaamse pluimveebedrijven door de productie van zogenaamde 'waterkippen'

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Sannen, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de bedreiging van Vlaamse pluimveebedrijven door de productie van zogenaamde 'waterkippen'.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, eind augustus zond Canvas een BBC-reportage, opgenomen met een verborgen camera, uit. De reportage bracht de pluimveehouderij ernstig in diskrediet. De diepvriesindustrie van Nederland voert wekelijks meer dan 1.000 ton kippen uit naar Groot-Brittannië. Deze kippen worden volgepompt met water en eiwitten.

De discussie over het opspuiten van kippenvlees met eiwitwater van rundvee en varkens sleept al verscheidene jaren aan. Deze praktijk zou vooral bij Nederlandse uitsnijderijen-exporteurs gangbaar zijn. Omdat het toevoegen van additieven aan vlees niet verboden is, eiste de Europese Commissie tot hiertoe enkel een correcte etikettering bij de toepassing van deze praktijk.

Door deze werkwijze wordt zowel de consument als de kippenboer bedrogen. De consument krijgt eiwitwater in plaats van kip geserveerd en de eerlijke pluimveehouder raakt zijn duurdere kwaliteitskip met moeite kwijt. Onze Vlaamse pluimveehouders doen er alles aan om aan de hygiëne- en kwaliteitsnormen te voldoen, en leveren hiervoor zware inspanningen. Het is in het belang van de boer én van de consument dat de geproduceerde kwaliteitsproducten beschermd worden tegen deze malafide praktijken.

Daarom, mijnheer de minister, stel ik enkele vragen. Bent u als minister van Landbouw op de hoogte van deze praktijken ? Zijn er cijfers beschikbaar over de omvang van deze praktijken in Europa en Vlaanderen ? Welke stappen kunt u on-

De Meyer

dernemen om een einde te maken aan deze concurrentievervalsing voor de Vlaamse pluimveebedrijven ? Op welke manier en wanneer zal u bij het voedselagentschap aandringen op een maximale waternorm voor kippenvlees ? Welke maatregelen kunt u nemen om het maskeren van toevoegingen op te sporen en te sanctioneren ? Op welke manier zal u het imago van de Vlaamse kwaliteitskip ondersteunen ?

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik begrijp de teneur van de vraag van de heer De Meyer.

Zonder mij uit te spreken over de ethiek van dat soort ondernemingen, moeten we – voor we kritiek uiten op de Nederlandse producenten – toch even nadenken wat mogelijk de keerzijde van de medaille is. We moeten rekening houden met wat in Vlaanderen gebeurt met varkensvlees, in het bijzonder met hespen. Deze hespen worden op dezelfde manier behandeld en zijn bestemd voor de uitvoer.

Ik spreek me niet uit over de ethiek, maar in andere sectoren zijn deze praktijken – die voor een groot deel smaakbepalend zijn voor het vlees – ook gangbaar. Deze praktijken worden algemeen aanvaard en zijn blijkbaar veilig, want het voedselagentschap, dat de controle moet uitvoeren – en we zijn de koplopers op vlak van controle van onze voedselketen – heeft hierover geen opmerkingen geformuleerd.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van wat er in de vleessector gebeurt ? Welke initiatieven denkt u te moeten nemen in het dossier van de kippen ?

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Voorzitter, collega's, ik wil me eerst verontschuldigen, want ik beschik niet over cijfers over de omvang van deze praktijken in Europa en Vlaanderen.

De beelden die gemaakt werden in verschillende pluimveeverwerkende bedrijven in Nederland – en recent getoond werden op televisie – hebben de discussie over de 'waterkip' of 'plofkip' opnieuw aangezwengeld.

De praktijken zijn niet nieuw. Reeds in 2001 liepen een aantal onderzoeken naar het gebruik van allerlei additieven in kippenfilets. Het toevoegen van additieven is niet verboden, op voorwaarde dat de algemene regels voor het gebruik van voor menselijke consumptie geschikte grondstoffen, hygiëne, benaming en etikettering, worden gerespecteerd.

Kippenfilets waaraan ingrediënten zijn toegevoegd kunnen niet meer worden beschouwd als vers vlees van gevogelte, maar krijgen de naam vleesbereidingen. De vleesverwerkende inrichtingen zijn verplicht om op hun producttechnische fiches te vermelden wat de toegevoegde ingrediënten zijn en wat het gehalte van deze ingrediënten is. In uitvoering van Richtlijn 2001/101/ van de Europese Gemeenschap moeten het percentage water en de toegevoegde additieven met hun E-nummer vermeld worden. Bovendien moet het percentage kippenvlees nauwkeurig aangeduid worden.

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) ziet toe op de correctheid van de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen en de correctheid van de productspecificaties. De voorbije twee jaar werden onderzoeken uitgevoerd, waarbij – op basis van een aantal monsters – werd vastgesteld dat er in een aantal gevallen sprake is van onvolledige of onjuiste meldingen. In Vlaanderen zouden er op dit moment geen dergelijke kwaliteitsproblemen zijn.

Omdat deze praktijken zich situeren in het verwerkingsproces – en niet in de primaire productie – is het als minister van Landbouw niet eenvoudig om initiatieven te nemen die aan deze praktijken – en soms wanpraktijken – een einde kunnen maken. Het levert voor mij wel het bewijs dat we met onze Vlaamse landbouw volop verder moeten kiezen voor het produceren van kwalitatief hoogstaand en duurzaam geproduceerd voedsel. De Vlaamse productie moet hiermee het verschil maken op de markt. De Vlaamse kippen worden door hun hoge kwaliteit voornamelijk gecommmercialiseerd als vers product en minder gebruikt voor vleesbereiding.

De zogenaamde plofkippen zijn de voorbije weken opnieuw in het raadgevend comité van het FAVV aangekaart. Het Vlaams Gewest is in dit raadgevend comité vertegenwoordigd.

Om de consument zo goed mogelijk te informeren, zijn een correcte etikettering en voldoende controle hierop essentieel. Deze discussie en de maatregelen die eventueel door het FAVV zouden worden uitgewerkt, zullen uiteraard verder worden opgevolgd. Het FAVV staat in voor het nemen van

Sannen

maatregelen om het gemaskeerd toevoegen van additieven op te sporen en sancties op te leggen.

Ik wil de waarde en de kwaliteit van de Vlaamse landbouwproducten, met inbegrip van de pluimveeproductie, blijven benadrukken. De consument moet de garantie hebben dat deze producten lekker en gezond zijn. Indien de consument voor producten uit de eigen streek kiest en hiervoor een eerlijke prijs betaalt, houdt dit een bijkomende troef en een extra stimulans voor de eigen landbouw in.

Hetzelfde geldt in feite voor het varkensvlees. Indien het product van een correct etiket is voorzien en niet als een vers, maar als een verwerkt vleesproduct wordt verkocht, is het gebruik van bepaalde additieven toegestaan. Het spreekt vanzelf dat al deze gegevens op het etiket moeten worden vermeld. Het FAVV staat in voor de controle en moet eventuele misbruiken aanpakken.

Of het gebruik van bepaalde additieven aanbevelenswaardig is, zou ik niet kunnen zeggen. Als minister van Landbouw wil ik vooral onze kwalitatieve producten aan de man brengen. Deze producten hebben geen behoefte aan bijkomende verwerkingsprocessen en moeten bijgevolg niet als verwerkt vlees op de markt worden gebracht. Ze zijn geschikt voor de directe consumptie. Ik weet dat additieven ook in ons land worden gebruikt. Het is evenwel mijn bedoeling om de nadruk op onze kwalitatieve producten te leggen. In dit kader zullen we de komende maanden een aantal initiatieven nemen die de kwaliteit van de eigen producten sterker moeten benadrukken.

Ik ben ervan overtuigd dat deze initiatieven bij de consument tot een grotere waardering van de landbouw en een grotere aanvaarding van bepaalde overheidsmaatregelen ten aanzien van landbouwers zullen leiden.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Het antwoord van de minister en de woorden van de heer Ramoudt stemmen me niet gelukkig. Mijns inziens realiseren zij zich onvoldoende hoeveel schade een dergelijke uitzending de sector berokkent. De beeldvorming bij de consument wordt nauwelijks of niet weerlegd.

Mijnheer Ramoudt, de teneur van uw korte toespraak heeft me verrast. De consument beschouwt kwaliteit en gezondheid als absolute prioriteiten.

Het kabinet van de minister heeft een correct antwoord voorbereid. Ik had evenwel een reactie van een of meerdere leden van de Vlaamse regering verwacht. Ik denk hierbij in eerste instantie aan de minister van Landbouw en aan de minister die bevoegd is voor de VLAM. Indien ik dit vergelijk met alle zaken waarover Vlaamse ministers zich zoal uitspreken, vind ik dit een pijnlijke vaststelling voor de sector. Deze uitzending heeft geheel gratis een negatief beeld van de sector gecreëerd en de consument de indruk gegeven dat onze voeding niet erg gezond is.

Op dit vlak verwacht ik van de Vlaamse regering een assertiever beleid. Dit is niet enkel de verantwoordelijkheid van de minister van Landbouw. Dit belangt ook de minister aan die verantwoordelijk is voor de VLAM.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Ik heb die opmerkingen gemaakt omdat er verschillende mogelijkheden zijn om te reageren op een uitzending die, op een genuanceerde wijze, een sector zou kunnen beschadigen.

Indien we in deze pot zouden blijven roeren, zouden we tot de vaststelling komen dat alles op legale wijze gebeurt. Dat het hier om legale producten gaat, blijkt onder meer uit het feit dat ze naar Groot-Brittannië mogen worden geëxporteerd. De minister zou kunnen reageren door zelf op Canvas te verschijnen. De vraag is natuurlijk of een uitzending van Canvas iedereen bereikt. De pers, die steeds even alert is, zou hier natuurlijk de nodige aandacht aan schenken. In elk geval moeten we voorkomen dat er weer een paniekstemming ontstaat. Dit land is al vaak met zaken als varkens- of vogelpest geconfronteerd.

In de varkenssector en in de verwerkende industrie is het gebruik van additieven normaal. In landen als Italië of Spanje wordt dit geaccepteerd. Vaak gaat het om de toevoeging van smaakversterkers. Wat dit betreft, ben ik het eens met de minister. Zolang de etikettering aan de waarheid beantwoordt en geen schadelijke producten worden gebruikt, moet dit kunnen.

De heer Jos De Meyer : Mijn uitspraken zijn gebaseerd op de overtuiging dat de sector bonafide is.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer De Meyer, u mag gerust bonafide zijn. Helaas zit de wereld anders in elkaar. (*Gelach*)

Zolang de voorgeschreven regels worden gerespecteerd, vraag ik me af op welk vlak deze praktijken malafide zijn. Of deze praktijken ethisch correct zijn, is een heel andere vraag. Op dat vlak kan ik uw standpunt onderschrijven. Ik heb bij de aanvang al gezegd dat ik me daarover niet wens uit te spreken.

Indien alles gebeurt volgens de reglementering en indien de voorschriften worden gevolgd, dan is het niet de taak van politici of van de regering om daarover uitspraken te doen. Er zijn andere instanties om deze problemen aan te kaarten. De minister moet met de sector nagaan of er dan moet worden opgetreden.

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer De Meyer, ik kan enigszins uw emotionele betrokkenheid en ontgoocheling begrijpen. Ik begrijp echter niet dat u van

mij verwacht iets te doen wat ik volgens u niet mag doen.

Ministers moeten uitlatingen doen over hun bevoegdheden. Ze moeten daarin duidelijk en assertief zijn. Ik wil met grote assertiviteit de waarde en de kwaliteit van de Vlaamse landbouwproducten promoten. U kunt echter niet van een minister verwachten dat hij uitlatingen doet over zaken die niet tot zijn bevoegdheid behoren en die juridisch correct en legaal zijn.

U verwijt ons nogal makkelijk dat de regering los uit de pols vrijblijvende verklaringen de wereld instuurt. Ik probeer me daar niet aan te bezondigen. Het spijt me dat u ontgoocheld bent dat ik me niet bezondig aan iets wat u verwacht dat ik niet zal doen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.55 uur.*
